

وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران

**گزارش کشورهای برتر آسیایی.
کشورهای آمریکای لاتین و آفریقا
در بحران اقتصادی اخیر**

دبیرخانه کارگروه بحران اقتصاد جهانی

اردیبهشت ماه ۱۳۸۸

بسمه تعالی

صفحه	عنوان
۲	۱) کشورهای آسیایی
۲	الف) هند: کاهش مالیاتها، دادن وامها
۲	ب) چین: دفاع از بانکها، حمایت از کارخانهها
۳	پ) کره جنوبی: ایجاد شغل، دفاع از تجارت آزاد
۳	ت) ژاپن: دفاع از تجارت آزاد
۳	ث) اندونزی: مشکل بازگشت چهار میلیون مهاجر
۴	ج) ترکیه: فعال نمودن بازار داخلی
۵	۲) کشورهای آمریکای لاتین
۵	چ) برزیل: کاهش مالیاتها، حمایت از پروژه های ساختمانی
۵	ح) آرژانتین، پرو و مکزیک: تزریق پول، اجرای پروژه های زیربنایی
۷	۳) کشوری از آفریقا
۷	خ) مصر: تشویق توریسم، اجرای پروژه های زیربنایی
۸	۴) منابع

۱) کشورهای آسیایی

الف) هند: کاهش مالیاتها، دادن وامها

هند در بحران اقتصادی اخیر توانسته به خوبی مقاومت کند. شرکتهای هندی دارای بازار داخلی قدرتمندی هستند و همانند چین و ژاپن به صادرات وابسته نیستند. هند در حوزه IT (فناوری اطلاعات) شکوفایی خود را تجربه می کند. مضافاً اینکه در حوزه بانکی نیز خود را از شایعات جهانی بورس به دور داشته است. علاوه بر این، هند به اندازه کافی، از ذخایر ارزهای خارجی در سراسر جهان برخوردار بوده و رشد اقتصادی خوبی را نیز تجربه می کند. لذا هند در شرایط بحران کنونی جهانی از نظر اقتصادی در مقایسه با دیگر کشورها موفق تر است.

هند برخلاف برزیل و یا آلمان، در پی آن نیست که در حوزه‌های مختلف سرمایه‌گذاری کند بلکه به جای آن دولت می‌خواهد سرمایه‌گذاری‌ها را در سطوح مختلف اقتصادی تقسیم نماید. هدف از این کار، دستیابی به رشد اقتصادی هفت درصدی است. هند در صدد است که کارخانه‌های تولیدی را با حمایت‌های صادراتی پشتیبانی نماید و با دادن وام به شرکتها و کارخانه‌های کوچک آنها را تقویت نماید. همچنین "دولت می‌خواهد با درصد بسیار کم مالیاتهای ارزش افزوده و مالیات بر درآمد، مردم را به سمت مصرف بیشتر سوق دهد. این اقدام دولت، برای این کشور تقریباً هفت میلیارد یورو هزینه در پی خواهد داشت."^۱ دولت هند در مقایسه با سرمایه‌گذاری چین در مقابله با بحران اخیر اقتصادی، هزینه بسیار محدود و ناچیزی را پرداخت کرده است.

ب) چین: دفاع از بانکها، حمایت از کارخانه‌ها

دولت چین برای مقابله با بحران اقتصادی اخیر ۴۳۰ میلیارد یورو به اقتصاد کشور تزریق کرده است. هدف از این بسته سیاستی انجام پروژه‌های زیر بنایی جهت بهبود وضعیت مناطق عقب افتاده شمال غربی کشور و حمایت از کارخانه‌های شیمی و خودروسازی می باشد. دولت، اولویت‌های

¹Hülsewig, Sola / Plonka, Nina, Die Krise in den Schwellenländern, aus: www.dw-world.de: Weltwirtschaft, 08.04.2009.

ویژه‌ای را برای حوزه‌های مالی کشور در نظر گرفته است، تا بانک‌های دولتی از ورشکستگی محفوظ بمانند. احتمالاً چین می‌تواند با خرید کارخانه‌ها از بحران اقتصادی اخیر بهره‌برداری کند.

پ) کره جنوبی: ایجاد شغل، دفاع از تجارت آزاد

کره جنوبی به شدت از بحران اقتصادی اخیر ضربه پذیر شده است. "از پایان سال ۲۰۰۸ میلادی، کره به ورطه رکود اقتصادی افتاده است."^۱ مخصوصاً همانند گذشته دیگر کالاهای صادراتی مهم کره مانند فولاد و خودرو در بازار جهانی خریداری نمی‌شود. "تولیدات کارخانه‌ای کره جنوبی در فوریه ۲۰۰۹ بیشتر از ۹ درصد کاهش داشته است."^۲ کره جنوبی همانند ژاپن، هند، اندونزی، طرفدار آزادی تجاری بوده و در پی آن است که با اتحادیه اروپا قرارداد آزادی تجاری را به امضا برساند.

دولت کره جنوبی برای مقابله با بحران اقتصادی اخیر، بسته سیاستی تهیه کرده تا پول را به اقتصاد کشور تزریق نماید. وزارت دارایی کره جنوبی در روز پنجشنبه ۲۰۰۹/۳/۱۷ اعلام نموده که با بسته سیاستی ۳/۵ میلیارد دلاری به دنبال آن است تا ۵۵,۰۰۰ شغل کوتاه مدت (موقت) ایجاد نماید.

ت) ژاپن: دفاع از تجارت آزاد

ژاپن بیشتر از هر کشور دیگری به صادرات خود وابسته است. در حال حاضر کارخانه‌های ژاپنی موقعیت خوبی ندارند و در صنعت ماشین‌سازی، قراردادهای صادراتی بهم ریخته است. بانک‌های ژاپنی نیز با مشکلاتی مواجه‌اند. لذا "تارو آسو"^۳ رئیس دولت ژاپن از این جهت در کنار آمریکا، چین و کشورهای بینابینی قرار گرفته است که بیشتر خواهان تغییرات در روند رشد اقتصاد جهانی هستند. "تارو آسو" انتقادهای خود را متوجه صدراعظم آلمان کرده که بسته سیاستی اقتصادی جدید را متوقف کرده است. "تارو آسو" در ابتدای سال جاری مبلغ ۶۶۵ میلیارد یورو به اقتصاد کشور تزریق کرد.

^۱ Selbstbewusst beim G20-Gipfel, aus: www.dw-world.de, Wirtschaft, 02.04.2009

^۲ Selbstbewusst beim G20-Gipfel, aus: www.dw-world.de, Wirtschaft, 02.04.2009

^۳ - Taro Aso

ث) اندونزی: مشکل بازگشت ۴ میلیون مهاجر به کشور

اقتصاد اندونزی در بحران اقتصادی اخیر به خوبی مقاومت کرده است. با این وجود، "رشد اقتصادی این کشور از ۶/۳ درصد در سه ماهه آخر سال ۲۰۰۸ میلادی به حدود ۵ درصد در سه ماهه اول ۲۰۰۹ کاهش یافته است."^۱

مشکل اندونزی در حال حاضر، بازگشت ۴ میلیون مهاجر اندونزی از کشورهای سنگاپور، تایوان، ژاپن و مالزی به کشور است. زیرا بسیاری از آنها شغل خود را در این کشورها از دست داده‌اند. "در حال حاضر روزانه یک‌هزار نفر از این کارگران به کشور بر می‌گردند."^۲

"یوده‌ویونو"^۳ رئیس‌جمهور اندونزی در کنفرانس گروه ۲۰ در لندن نسبت به علاقمندیهای اقتصادی کشورهای در حال توسعه گوشزد کرد، وی معتقد است که اقتصاد به یک سیستم جهانی نیازمند است که جریان‌های تجاری و شکوفایی اقتصادی را برای همه کشورها از جمله کشورهای در حال توسعه به ارمغان آورد.

حضور پنج کشور آسیایی (چین، کره جنوبی، هند، ژاپن، اندونزی) در همایش گروه ۲۰ نشان دهنده اهمیت کشورهای آسیایی در حل بحران اقتصادی اخیر است.

ج) ترکیه: فعال نمودن بازار داخلی

ترکیه آخرین عضو کشورهای گروه ۲۰ است که بسته‌سیاستی حمایتی را تصویب کرد. ترکیه کشور صادراتی بزرگی نیست، بلکه این کشور فرآورده‌های نفتی را وارد می‌کند. بدین جهت ترکیه از کاهش قیمت نفت استقبال می‌نماید. مشکلی که ترکیه با آن مواجه است، نیروی انسانی غیر ماهری است که بیکاری را در ترکیه دامن زده است. دولت برای آنکه از اخراج کارگران کارخانه‌ها جلوگیری کند، در پی آن است که بازار داخلی را فعال نموده و سازندگان خودروسازی را تقویت و حمایت نماید. دولت ترکیه بر آن نیست که مؤسسات مالی را به صورت مصنوعی از ورشکستگی نجات دهد.

¹ Selbstbewusst beim G20-Gipfel, aus: www.dw-world.de, Wirtschaft, 02.04.2009

² Selbstbewusst beim G20-Gipfel, aus: www.dw-world.de, Wirtschaft, 02.04.2009

³ - Yud Hoyono

هدف از بسته سیاستی نجات ۲/۲ میلیارد یورویی، گسترش تقاضای مصرف کنندگان در کشور است.

۲) کشورهای آمریکای لاتین در بحران اقتصادی اخیر

چ) برزیل: کاهش مالیاتها، حمایت از پروژه های ساختمانی

"لولا د سیلوا"^۱ رئیس جمهور برزیل "در اواخر سال ۲۰۰۸ میلادی معتقد بود که بحران اقتصادی اخیر، هیچ ضربه ای را به کشورش وارد نخواهد کرد."^۲ این سخن در تداوم فرآیند بحران، ارزش خود را از دست داد، زیرا "لولا د سیلوا"، چند هفته بعد، (در همایش گروه ۲۰ در لندن) خود بدین نکته اعتراف نمود "که بازار مالی در جهان به یکدیگر وابسته بوده و بحران اقتصادی اخیر، جایگاه اقتصاد واقعی و تجارت را متزلزل کرده است."^۳ او در گشایش همایش سران آمریکای لاتین (در پانزدهم ماه مارس ۲۰۰۹ میلادی) در "ریو"، "خواستار شد که عدالت بیشتری در سیستم اقتصاد جهانی رعایت شود."^۴

اگرچه موقعیت برزیل در مقایسه با دیگر کشورهای آمریکای لاتین بسیار مناسب است، بدین جهت که این کشور در سالهای گذشته، بدهی های خارجی خود را به شدت کاهش داده و اقتصاد خود را به وسیله سرمایه گذاریها در پروژه های زیر بنایی و استخراج نفت قوی کرده است، اما برزیل از کاهش قیمت نفت به شدت ضربه پذیر شده و درآمدهای صادراتی اش کاهش یافته است. لذا دولت برزیل بسته سیاستی اقتصادی ۹/۵ میلیارد یورویی را برای تزریق به اقتصاد کشور به تصویب رسانید. هدف از این بسته سیاستی، تشویق به مصرف کالا در کشور و کاهش مالیاتها از جمله عوارض خودروهاست. دولت همچنین حمایت مالی پروژه های ساختمانی را بر عهده گرفته تا تداوم شغلها تضمین شوند.

¹ - Lula da silva

²Hülsewig, Sola / Plonka, Nina, Die Krise in den Schwellenländern, aus: www.dw-world.de: Weltwirtschaft, 08.04.2009.

³ Krummetz, Pablo, G20: Lateinamerika im Sog der Wirtschaftskrise aus: www.dw-world.de, 30.03.2009

⁴ Lula fordert gerechteres Weltwirtschaftssystem: aus www.dw-world.de, 16.04.2009

برزیل درصدد است با کاهش مالیاتها به میزان چهار میلیارد دلار تقاضای کالا در بازار داخلی را تشویق کند. همچنین بانک توسعه صادرات از نظر مالی پشتیبانی می شود تا بتواند بازار صادرات را تقویت نماید.

ح) آرژانتین، پرو و مکزیک: تزریق پول، اجرای پروژه های زیربنایی

دولت آرژانتین بسته سیاستی ۳۲ میلیارد دلاری را به تصویب رسانده است که بیشترین سهم آن باید در پروژه های زیربنایی هزینه شود. "کاهش مالیاتهای صادراتی گندم، ذرت و دادن وامهای مناسب به کارخانه های کوچک و خانواده ها نیز از دیگر اقدامات دولت است. دولت به بازنشستگان و کارگران با درآمد پایین ۲۰۰ "پزوس" ^۱ هدیه عطا کرده است." ^۲

کشور پرو خواهان تزریق ۱۲/۵ میلیارد دلار و کشور مکزیک درصدد تزریق سه میلیارد دلار به اقتصاد کشور هستند که در پروژه های زیر بنایی مورد استفاده قرار گیرد.

بسیاری از کشورهای آمریکای لاتین در پایان سال ۲۰۰۸ اعتقاد داشتند که بحران اقتصادی اخیر، محدود به کشورهای صنعتی دنیا است. "اکنون این بحران به کشورهای آمریکای لاتین نیز راه یافته است." ^۳ رشد اقتصادی صفر و افزایش رقم فقرا از نتایج این بحران است.

کاهش درآمدهای صادراتی در اثر کاهش قیمت جهانی مواد خام، نفت و محصولات کشاورزی، فرار سرمایه و کاهش ارسال وجه نقد مهاجرین به کشور، اقتصاد کشورهای آمریکای لاتین را متزلزل کرده است. بر اساس پیش بینی بانک جهانی، رشد اقتصادی برای کشورهای آمریکای لاتین صفر خواهد بود. فقط در کشور "پرو" امکان رشد اقتصادی ناچیزی وجود دارد.

در حال حاضر صندوق ذخیره ارزی می تواند به عنوان بزرگترین پشتیبان آمریکای لاتین مطرح باشد تا از کاهش بیشتر واحد پولی این کشورها جلوگیری کند. برزیل قسمت اعظم ذخیره ارزی

¹ - Pesos

² Krummetz, Pablo, G20: Lateinamerika im Sog der Wirtschaftskrise aus: www.dw-world.de, 30.03.2009

³ <http://discuss.worldbank.org/content/interview/detail/9397/>

خود را برای حمایت از اقتصاد واقعی به کار گرفته است. دولت شیلی نیز اقدام مشابهی انجام داده است.

اگرچه کشورهای آمریکای لاتین با بهره‌گیری از مکتب کنیزی، برنامه‌های اقتصادی خود را با فعال کردن بازار تقاضا پی گرفته‌اند، لیکن تلاش آنها مبنی بر همکاری با یکدیگر جهت مقابله با بحران اقتصادی اخیر تا به حال بی نتیجه مانده است. دلیل آن است که کشورهای آمریکای لاتین علاقمندی‌ها و اهداف یکسانی نداشته و از بحران اقتصادی بگونه‌ای یکنواخت آسیب ندیده‌اند. کشورهای همانند برزیل و آرژانتین از کاهش ارزش مواد خام در بازار جهانی صدمه دیده‌اند، در حالیکه دیگر کشورهای آمریکای لاتین از کاهش سرمایه‌گذاری‌های خارجی به رنج و عذاب افتاده‌اند.

به احتمال زیاد در پایان بحران اقتصادی غرب، فقرای کشورها هستند که تاوان این بحران را می‌پردازند. زیرا افزایش بیکاری نیروهای غیر ماهر و نیمه ماهر از یک طرف و افزایش تورم از طرف دیگر فقرا را به شدت تضعیف می‌کند.

رشد اقتصادی در سالهای اخیر موجب شده بود که تعداد فقرا در کشورهای آمریکای لاتین کاهش یابد. بحران اقتصادی اخیر به احتمال زیاد موجب افزایش تعداد فقرا در این کشورها می‌شود. بانک جهانی پیش بینی می‌کند که رقم فقرا در آمریکای لاتین از مرز ۶ میلیون نفر نیز بگذرد.

۳) کشوری از آفریقا

خ) مصر: تشویق توریسم، اجرای پروژه‌های زیربنایی

اکثر کشورهای آفریقایی اقدامات مشابهی در مقابله با بحران اقتصادی اخیر انجام داده‌اند. فقط مصر یک استثنا بود. دولت مصر تا به حال تنها در پی آن بوده که بخش توریست و گردشگری را فعال کند، از آن جمله: بسیاری از هتلها و آژانسهای مسافرتی از هزینه‌هایی همانند هزینه استفاده از عوارض فرودگاه معاف کرده است. علاوه بر آن دولت مصر در پی سرمایه‌گذاری‌ها در بنادر، راه و شبکه ریلی کشور بوده است. این دولت حمایت از کارخانه‌ها و شرکتها را بر عهده گرفته است، دولت برای این سرمایه‌گذاری‌ها مبلغ دو میلیارد یورو را پیش بینی کرده که قرار است این مبلغ به چهار میلیارد یورو افزایش یابد.

(٤) منابع

1) *Hülsewig, Sola / Plonka, Nina*, Die Krise in den Schwellenländern, aus: www.dw-world.de: Weltwirtschaft, 08.04.2009.

2) Krummetz, Pablo, G20: Lateinamerika im Sog der Wirtschaftskrise aus: www.dw-world.de, 30.03.2009

3) Lula fordert gerechteres Weltwirtschaftssystem: aus www.dw-world.de, 16.04.2009

4) Selbstbewusst beim G20-Gipfel, aus: www.dw-world.de, Wirtschaft, 02.04.2009

5) www.worldbank.org